Susanna Metsälampi ja Kirsi Miettinen

LVM/2096/03/2015

27.2.2017

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Viestinne 23.2. ja 24.2.2017

HALLITUKSEN ESITYS LIIKENNEKAAREKSI JA ERÄIKSI MUIKSI LAEIKSI (HE 161/2016)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut liikenne- ja viestintäministeriölle mahdollisuuden esittää huomioita HE 161/2016:a koskevaan mietintöluonnokseen sisältyvistä pykäläehdotuksista sekä pyytänyt ministeriöltä eräitä tarkennuksia. Liikenne- ja viestintäministeriö esittää seuraavat huomiot ja tarkennukset:

II osa 1 luku 1 §: Henkilöiden ja tavaran kuljettaminen tiellä: luvanvaraisuuden rajan säilyttäminen 2 000 kilossa tavaraliikenteen osalta

Liikenne- ja viestintäministeriö ei kannata muutosta, koska se ei ministeriön käsityksen mukaan ole hallituksen esityksen eikä hallitusohjelman hengen mukainen, eikä se edistä harvaan asuttujen alueiden tavaraliikennepalvelujen turvaamista.

Ministeriö kiinnittää huomion siihen, että luonnosteltu ratkaisu olisi tiukempi kuin useiden valiokunnassa kuultujen sidosryhmien näkemykset. Sidosryhmät olivat valmiita luvanvaraisuuden kevennyksiin pakettiautoliikenteen osalta. He olisivat soveltaneet pakettiautotoimintaan samoja vaatimuksia kuin taksiliikenteeseen, mikä käytännössä tarkoittaisi nyt valiokunnan harkitsemaan ratkaisuun verrattuna sitä, että toimijaa ei koskisi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen mukainen vakavaraisuusvaatimus eikä yrittäjäkokeen suorittamista edellytettäisi. Tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on liikennekaaren II osan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4 ja 6 – 8 artiklassa säädetyt vaatimusten täyttäminen. Näistä artikloista 4 artikla koskee liikenteestä vastaavaa henkilöä, 6 artikla koskee hyvämaineisuutta, 7 artikla koskee vakavaraisuutta (toimijalla on oltava kunakin vuonna käytössään pääomaa ja vararahastoja yhteensä vähintään 9 000 euron arvosta, kun käytössä on vain yksi ajoneuvo, ja vähintään 5 000 euron arvosta kunkin sen lisäksi käytetyn ajoneuvon osalta) ja 8 artikla koskee ammatillista pätevyyttä (ammatillinen pätevyys osoitetaan suorittamalla pakollinen kirjallinen tutkinto, jossa on aihepiireinä siviili-oikeus, kauppaoikeus, sosiaalioikeus, verooikeus, yrityksen kaupallinen ja taloudellinen johtaminen, markkinoille pääsy, tekniset standardit ja toiminnan tekniset näkökohdat, liikenneturvallisuus).

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Liikennekaari toisi kaikkia toimijoita koskevana kevennyksenä nykytilanteeseen verrattuna sen, ettei tutkintoa edellyttävä koulutus ole pakollinen, mutta tutkinnon suorittaminen säilyy siis vaatimuksena. Liikennekaaren IV osan 1 luvun 5 §:ssä vapautetaan tutkinnon suorittamisesta henkilöt, jotka täyttävät EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset (jotka voivat osoittaa johtaneensa yhtäjaksoisesti maanteiden tavaraliikenteen yritystä tai maanteiden henkilöliikenteen yritystä yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa 10 vuoden ajan ennen 4 päivää joulukuuta 2009).

Liikenne- ja viestintäministeriön käsityksen mukaan painorajan nostaminen hallituksen esityksessä esitetyllä tavalla EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen mukaiseen 3 500 kiloon toisi helpotusta erityisesti harvaan asutuille seuduille, missä palvelujen väheneminen luo paineita uusien ratkaisujen löytämiselle.

On mahdollista, että EU:ssa käynnistyvät säädöshankkeet tuovat tilanteeseen tulevaisuudessa muutosta.

II osa 1 luku 8 §: Luvan voimassaolo - taksiliikenneluvan saattaminen määräaikaiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö ei kannata valiokunnan esittämää lisärajoitusta taksiliikennelupiin, koska se merkitsisi uutta rajoitusta elinkeinonvapauteen ja lisäisi luvanhaltijoiden hallinnollista taakkaa.

Voimassa olevan taksiliikennelain mukaan nykyiset taksiluvat ovat voimassa toistaiseksi. Liikennekaaren siirtymäsäännösten mukaan nykyiset taksiliikenteeseen oikeuttavat taksiluvat katsottaisiin liikennekaaren mukaisiksi taksiliikenneluviksi kuitenkin niin, että samalle haltijalle myönnetyt taksiluvat voitaisiin yhdistää yhdeksi taksiliikenneluvaksi. Valiokunnan nyt kaavailema ratkaisu puuttuisi tällä hetkellä voimassaolevien lupien voimassaoloaikaan. Kaikkien taksiluvan haltijoiden olisi uusittava taksilupansa 10 vuoden välein.

Toimijoiden hallinnollisen taakan keventämiseksi Suomessa on lähtökohtaisesti pyritty siihen, että luvat myönnettäisiin toistaiseksi voimassaolevina, ja niiden voimassaoloon puututtaisiin vain tarvittaessa silloin, kun haltija sitä itse pyytää esim. toiminnan lopettaessaan, tai silloin, kun valvonta antaa siihen aihetta.

Tieliikenteen henkilö- ja tavaraliikennelupien osalta lupien määräaikaisuudesta on säädetty EU-lainsäädännössä. Liikennekaareen on sen toisessa vaiheessa kaavailtu sisällytettäväksi lentoyhtiöiden liikennelupavaatimus ja rautatieyritysten toimilupavaatimus. Nämä luvat ovat toistaiseksi voimassaolevia. Liikenteen turvallisuusvirastossa tullaan siis jatkossakin käsittelemään sekä toistaiseksi voimassaolevia että määräaikaisia lupia.

Taksiliikenteen luvanvaraisuuden hyväksyttävyyttä on punnittu eduskunnassa taksiliikennesääntelyn aiemmissakin vaiheissa (mm. PeVL 31/2006 ja 22/2010). Lausunnossaan 31/2006 valiokunta on todennut seuraavaa: ”Taksitoiminnan harjoittamisen luvanvaraisuuden ensisijaisena tarkoituk-

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi

sena on taata asiakkaiden turvallisuus ja mahdollistaa tämän turvaava tehokas viranomaisvalvonta”, ja edelleen:” Tällaiset turvallisuuteen ja kuluttajansuojaan liittyvät perusteet luvanvaraisuudelle ovat perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä (vrt. PeVL 40/2002 vp, s. 4/II ja PeVL 66/2002 vp, s. 2/I). Sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta merkityksellistä on, että lupajärjestelmä ja erityisesti luvan saannin ehdot takaavat tällaisessa toiminnassa tarpeellisen ennakollisen valvonnan ja siten muita vaihtoehtoisia tapoja tehokkaammin asiakkaan turvallisuuden ja liikenteenharjoittajan edellytykset harjoittaa taksiliikennettä asianmukaisesti.
Yllä olevilla taksiliikenteen luvanvaraisuuteen liittyvillä perusteilla hyväksyttiin tällä hetkellä voimassa oleva taksiliikennelaki, jonka mukaan taksiluvat ovat voimassa toistaiseksi.

Hallituksen esityksen tavoitteena on pitää sääntely mahdollisimman sujuvana ja hallinnollinen taakka vähäisenä. Taksiluvan saamisperusteet on hallituksen esityksessä tarkasti esitetty. Lisäksi on esitetty valvontaan koskevat toimenpiteet ja toiminta tapauksissa, jolloin on perusteita taksiluvan peruuttamiselle. Taksiluvan määräaikaisuus ei edistä hyvän taksipalvelun saatavuutta eikä lisää turvallisuutta.

Yllä esitetyn perusteella ministeriö ei kannata taksilupien muuttamista määräaikaisiksi vaan esittää, että valiokunta palauttaa säännöksen vastaamaan hallituksen esitystä.

IV osa 2 luku 2 §: Valvontaviranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Neljättä momenttia lukuun ottamatta ministeriöllä ei ole huomautettavaa viranomaisen yleistä tiedonsaantioikeutta koskeviin muutosehdotuksiin, jotka ovat sen näkökulmasta ennen kaikkea toimituksellisia, säännöksen tavoitetta tarkentavia. Valiokunta ehdottaa neljänteen momenttiin lisättäväksi tekstin: ”Tekninen käyttöyhteys tulee toteuttaa siten, että tietoihin pääsy rajoittuu vain Liikenteen turvallisuusviraston tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömiin tietoihin.” Kysymys on tosiaan teknisestä tavasta toteuttaa tietojen saaminen, ja lähtökohtaisesti kolmannessa momentissa asetettu välttämättömyysedellytys rajoittaa tiedonsaantioikeutta. Ministeriö on huolissaan siitä, että ehdotus poikkeaisi vakiintuneesta kirjoitustavasta, mistä pitäisi seurata se, että säännöstä olisi myös sovellettava vakiintuneista soveltamiskäytännöistä poiketen. Teksti vaikuttaisi kuuluvan perusteluosioon. Ministeriö esittää, että tästä lisäyksestä voitaisiin epäselvyytensä vuoksi luopua. On huomattava myös, että kysymystä teknisestä käyttöyhteydestä, sen tarkoituksesta ja toteuttamistavoista käydään valtiovarainministeriön johdolla tiedonhallintalakityöryhmässä horisontaalisesti. On toivottavaa, että kyseisen työn seurauksena saataisiin yleisempiä linjauksia tavasta, jolla teknisestä käyttöyhteydestä tulisi säätää. Myöskään tästä syystä ei tulisi tässä vaiheessa muuttaa tähän saakka vakiintuneita kirjoitustapoja.

Ministeriön käsitys on, että ehdotetun lisäyksen taustalla on huoli liian laajasta tiedonsaannista, joka kohdistuu poliisiasiain tietojärjestelmään. Ministeriö toteaa, että muualle lakiehdotukseen tehtyjen muutosten johdosta tiedonsaantioikeus tästä järjestelmästä ei ole niin olennainen kuin alun perin

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi

hallituksen esitystä annettaessa. Tiedonsaantia kyseisestä tietojärjestelmästä on jo aiemmin ehdotettu rajattavaksi nyt ehdotuksesta ilmenevällä tavalla. Tiedon tarve poliisiasiain tietojärjestelmästä jäänee kohtuullisen harvoiksi tapauksiksi, jolloin tiedon saaminen juuri teknisen käyttöyhteyden avulla ei olisi ehdottoman tarpeellista. Liikenne- ja viestintäministeriö ehdottaa, että pykälän 3 ja 4 momentin sisältöjä siirrettäisiin vielä alla ehdotetulla tavalla:

”----------

Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot II osan 1 luvussa tarkoitetun luvan hakijasta ja haltijasta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, yrityksen toimitusjohtajasta, vastuunalaisesta yhtiömiehestä, II osan 3 luvussa tarkoitetusta taksinkuljettajasta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetusta organisaatiohenkilöstä tai mainitun pykälän 1 kohdassa tarkoitetusta organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on tai on ollut organisaatiohenkilöasemassa. Tiedonsaantioikeus koskee myös rikosrekisteriä ja sakkorekisteriä ~~sekä poliisiasiain tietojärjestelmää~~. Tiedot toimitetaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa.

Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada poliisilta tiedot, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa palvelujen käyttäjien turvallisuuteen liittyvien lupaedellytysten täyttymistä tai tehtäessä muita vastaavia tässä laissa tarkoitettuja valvontatoimia.

~~Edellä 3 momentissa tarkoitetut tiedot toimitetaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa. Tekninen käyttöyhteys tulee toteuttaa siten, että tietoihin pääsy rajoittuu vain Liikenteen turvallisuusviraston tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömiin tietoihin.~~”

V osa 1 luku 4 § Tietojen luovuttaminen

Valiokunta on muotoillut pykälän ensimmäisen momentin uudelleen. Valiokunnan tavoitteena lienee ollut perustuslakivaliokunnan mietinnön huomioon ottaminen. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että perustuslakivaliokunnan kannanotossa keskeistä on ollut henkilötietojen suojaaminen. Tilannetta ei kuitenkaan voida verrata terveydenhuollon henkilökunnan pätevyyksien tarkastelemiseen tarkoitettuun rekisteriin, sillä tavara-, henkilö- ja taksiliikennelupien haltijat ovat lähtökohtaisesti yrityksiä tai yhteisöjä, jolloin kysymys ei ole henkilötietojen suojasta. Lakiehdotuksessa ei ole haluttu rajata pois sitä mahdollisuutta, että luvan haltija voisi olla myös luonnollinen henkilö. Tämä lienee nykyisellään harvinaista muun muassa verotuksesta johtuvista syistä. Alkuperäisessä ehdotuksessa luonnollisten henkilöiden tiedot oli pyritty rajaamaan siten, että yksityisyyden suojaa ei vaarannettaisi, ja tarkistetussa ehdotuksessa saatavien tietojen määrää rajattiin entisestään, minkä lisäksi lisättiin maininta kielto-oikeudesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että rekistereissä olevien tietojen hyödyntämistä ja luovuttamiskäytäntöjä pitäisi pystyä päivittämään nykyistä tietoteknistä kehitystä vastaavaksi, kun kyse ei ole yksityisyyden suojaa vaarantavista tilanteista. Nykyiset käytänteet ovat peräisin vuosituhannen vaihteen tienoilta. Mikäli uudistumista myös niissä ei tapahdu, ei Suomella ole mahdollisuuksia hyödyntää digitaalisuuden mukanaan tuomia mahdollisuuksia, saati toimia edelläkävijänä. Ministeriö haluaa tuoda esille, että liikennekaaren II-vaiheessa tullaan tekemään liikenteen rekistereitä koskevan sääntelyn kokonaisuudistus. Siinä yhteydessä nyt tarkastelussa olevat pykälät joudutaan sulauttamaan osaksi uutta kokonaisuutta, sekä tarkastelemaan joitakin asioita uudelleen. Samalla on otettava huomioon valtionhallinnossa käynnissä olevat yleislakien kokonaistarkastelut, valtiovarainministeriön johdolla käynnissä oleva tiedonhallintalakityöryhmän työ sekä oikeusministeriön johdolla tehtävä EU:n yleisen henkilötietoasetuksen voimaantuloon valmistautuminen ja kansallisen liikkumavaran tarkastelu. Näissä molemmissa esillä on kysymys tarpeesta uudistaa sääntelyä ja jopa ajattelutapoja.

Liikenne- ja viestintäministeriö ehdottaa, että liikenneluparekisterin julkisen osan tietojen saattaminen julkisiksi sähköisesti tai teknisen käyttöyhteyden avulla rajattaisiin tässä vaiheessa luvanhaltijoihin, jotka ovat yrityksiä tai yhteisöjä. Tällä tavoin henkilötietojen saattaminen saataville internetin kautta ei muodostuisi ongelmalliseksi. Mikäli luvan haltijana on luonnollinen henkilö, tieto siitä voitaisiin saada julkisuuslain nojalla, ehdotuksessa olevan yleissäännöksen mukaisesti. Pykälästä itsestään viittaus julkisuuslain 16 §:n 3 momenttiin voitaisiin poistaa. Säännös kuuluisi tällöin seuraavasti:

”Liikenneluparekisterin julkisesta osasta luvanhaltijana olevan yrityksen tai yhteisön nimi, voimassa olevaa lupaa koskevat tiedot sekä yleiseen käyttöön tarkoitetut yhteystiedot voidaan saattaa sellaisinaan julkisiksi sähköisesti tai teknisen käyttöyhteyden avulla. ~~Tietoja voidaan hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena luvanhaltijan nimeä, lupatunnusta tai yritys- ja yhteisötunnusta.~~

----------”

VII OSA 1 luku 1 §: Voimaantulo

Voimaantulosäännöstä esitetään muutettavaksi niin, että ITS-direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät säännöt tulevat voimaan 1.10.2017 ja tiedon avaamiseen liittyvät velvoitteet 1.1.2018 alkaen. Tiedon avaamiseen liittyen valiokunta on esittänyt myös viranomaisten toimintaa ja viranomaistehtäviä koskevien IVosan 1 ja 2 luvun ensimmäisten pykälien voimaantulon aikaistamista siltä osin kuin tämä on tarpeen tiedon avaamista koskevien pykälien valvomiseksi. Liikenne- ja viestintäministeriö esittää, että voimaantulon aikaistamisessa otettaisiin huomioon myös määritelmiä koskeva I osan 1 luvun 1 pykälä samoin kuin IV osan 1 luvun 3 ja 4 §:ssä tarkoitet-

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

tujen palveluasetuksessa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten nimeämistä koskevat pykälät. Lisäksi ITS-direktiivin täytäntöönpanoaikataulu olisi huomioitava tieliikennelain muutosta koskevassa lakiehdotuksessa. Tekstiehdotukset sisältyvät kommentteina liitteeseen.

Vuosivalvonta

Vuosivalvonnalla valiokunta viitannee voimassa olevassa taksiliikennelaissa olevaan pykälään, jonka mukaan taksiluvan haltijoiden osalta olisi vuosittain tarkistettava, että taksiluvan haltija ja oikeushenkilön liikenteestä vastaava henkilö täyttävät hyvämaineisuuden vaatimuksen ja luvan haltija kykenee vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan. Liikenne- ja viestintäministeriö ei halua heikentää taksiliikenteeseen kohdistuvaa valvontaa, mutta pitää tärkeänä sitä, että laki kestää aikaa, ja viranomaisvalvonnan resurssit pystytään ohjaamaan niihin kohteisiin, joissa valvontatoimenpiteiden vaikuttavuus on suurin.

Viranomaiset tekevät vuosittain tarkemmat suunnitelmat valvonnan kohdentamisesta. Viranomaisten, kuten Trafin ja verohallinnon, tiedot ovat pääsääntöisesti digitaalisessa muodossa ja viranomaistoimintaa ja sen työkaluja kehitetään jatkuvasti niin, että valvontatoimet voidaan suorittaa mahdollisimman yksinkertaisesti, jopa automaattisesti. Tätä taustaa vasten ei pidetä järkevänä, että yksittäisten lupien viranomaisvalvonnan yksityiskohdista säädettäisiin lain tasolla. Se voisi myös herättää kysymyksiä siitä, miten valikoidaan ne luvat, joiden valvontasyklistä säädetään tarkemmin. Liikennekaaren IV osan 1 luvun 1 §:ssä säädetään Trafista yleisenä valvontaviranomaisena. Pykälä edellyttää, että Trafi arvioi liikennejärjestelmän toimivuutta ja liikennekaaren vaikutuksia, ja raportoi säännöllisesti liikennejärjestelmän tilasta. Sen sijaan, että tähän pykälään lisättäisiin yhden lupatyypin osalta erillinen valvontasykli, voisi eduskunta halutessaan esimerkiksi ponnella tai ministeriön kautta toteutettavalla ohjauksella edellyttää, että Trafi kuvaa, miten valvonnan taso ja vaikuttavuus säilytetään vähintään nykyisellään.

Urheilukuljetusten ammattipätevyysmääräykset

Ehdotetuilla muutoksilla kuorma- ja linja-auton kuljettajien pätevyysvaatimuksiin on vaikutuksia tieliikenteen markkinoille tuloon siltä osin kuin ammattipätevyyttä vaaditaan myös kuljetuksissa, joihin ei edellytetä henkilö- tai tavaraliikennelupaa.

Tilanteita ovat ensinnäkin sellaiset kuljetukset, joissa ajoneuvolla ei kuljeteta henkilöitä tai tavaraa. Tällaisia ajoneuvoja olisivat esimerkiksi tikas- ja nostolava-autot, joita käytetään liikenteessä lähinnä niiden siirtämiseen työkohteesta toiseen. Niitä ei käytetä tavarankuljettamiseen, jos mukana kuljetetaan vain kyseisen ajoneuvon toiminnan tai käyttötarkoituksen edellyttämiä käyttö- ja voiteluaineita tai muita vastaavia tarvikkeita tällaisessa tarkoituksessa. Soveltamisalasta rajautuisivat pois myös muuhun käyttötarkoitukseen, kuten auraukseen, varustetun ajoneuvon kuljettaminen, jos

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

siinä ei kuljetettaisi esimerkiksi hiekkaa tai suolaa muussa tarkoituksessa kuin siinä olevan hiekotus- tai suolauslaitteen käyttämiseksi.

Näiden kuljetusten lisäksi ammattipätevyysvaatimukset ovat koskeneet myös eräitä henkilö- ja tavarakuljetuksia, joihin ei henkilö- tai tavaraliikennelupaa ole edellytetty. Liikennekaaressa on esitetty, että ei-kaupallisissa kuljetuksissa, jotka tapahtuvat kuljettajan yksityiselämän piirissä, olisi riittävää, että hänellä olisi kyseisen ajoneuvon ajo-oikeus.

Valiokunta on kiinnittänyt huomioita nk. urheiluseurakuljetuksiin. Henkilökuljetusten osalta linja-autolla voi kuljettaa ilman ammattipätevyyttä tällä hetkellä vain kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvia henkilöitä. Suurperhe, joka on hankkinut oman perheen käyttöä varten tila-auton sijasta pikkubussin, ei saa ottaa kyytiin ketään muita kuin samassa taloudessa olevia henkilöitä, jollei kuljettajalla ole erillistä ammattipätevyyttä. Kansallisesta ”Suomi-lisästämme” johtuen esimerkiksi vapaaehtoisten tarjoamat urheiluseurojen, vanhusten, päiväkotilasten tai koululaisten kuljetukset tai vaikkapa harrastelijateatteriryhmien kuljetukset ovat edellyttäneet linja-auton kuljettamiseen oikeuttavan ajo-oikeuden lisäksi erillistä ammattipätevyyttä. Tämä tarkoittaa vähimmillään 140 tunnin koulutusta, josta vähintään 10 tuntia on oltava henkilökohtaista ajo-opetusta.

Näillä liikennekaaren ensimmäisessä vaiheessa tehdyillä ehdotuksilla on siis vaikutusta siihen, keihin ammattipätevyysvaatimuksia sovelletaan (markkinoille tulo). Liikennekaaren toisessa vaiheessa pohditaan sitä, mikä näiden ammattipätevyysvaatimusten sisältö on.

Maatalouden kuljetukset

Hallituksen esityksen perusteluissa on kiinnitetty huomiota maatalouden kuljetuksiin. Näiden osalta rajanveto on tällä hetkellä koettu ongelmalliseksi. Asiaa koskevan EU-direktiivin (2003/59/EY) mukaan soveltamisalan ulkopuolelle jäävät kuljettajat, jotka kuljettavat ajoneuvoja,
f) joita käytetään muihin kuin kaupallisiin henkilö- tai tavarakuljetuksiin yksityiskäytössä;
g) joilla kuljetetaan materiaaleja tai laitteita, joita ajoneuvon kuljettaja käyttää ammattiaan harjoittaessaan; tämän poikkeuksen edellytyksenä on, että ajoneuvon kuljettaminen ei ole kuljettajan päätoimi.

Ministeriön käsityksen mukaan kumpikaan näistä poikkeuksista ei sellaisenaan sovellu maatalouden harjoittamisen yhteydessä harjoitettuihin kuljetuksiin, koska ne liittyvät elinkeinon harjoittamiseen tai kuljetetaan tavaroita, joita kuljettaja ei käytä ammattiaan harjoittaessaan. Nykyisen sanamuodon mukaan maatalouden harjoittamisen yhteydessä suoritettavissa kuljetuksissa siis edellytettäisiin ammattipätevyyttä. EU:n komissio on 1.2.2017 antanut ehdotuksen tämän direktiivin muuttamiseksi niin, että uudeksi poikkeukseksi lisättäisiin kuljettajat, *jotka kuljettavat ajoneuvoja, joita maanviljelyä, puutarhaviljelyä, metsätaloutta, kotieläintaloutta tai kalastusta harjoittavat yritykset käyttävät tai jotka ne ovat vuokranneet ilman kuljettajaa ja joita käytetään tavarankuljetukseen niiden omassa yritystoiminnassa,*

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

edellyttäen että tällaisen ajoneuvon kuljettaminen ei ole kuljettajan päätoimi.

Susanna Metsälampi

Liitteet Kommentoitu luonnos pykälistä

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi